

Adviesnotitie

Werkgroep van A(rbeid) tot Z(org)

Brede/Venster School

ten behoeve van
vijf gemeenten in noordoost Fryslân

Ferwerderadiel
Dongeradeel
Dantumadeel
Kollumerland c.s.
Achtkarspelen

september 2007

Deze adviesnotitie is mede tot stand gekomen dankzij ESF-3 subsidiegelden

Inhoudsopgave

- Pagina 3 Wat is de brede (ook wel: venster-) school?
- Pagina 4 Voorbeelden van brede scholen in de directe omgeving
- Pagina 4 Adviezen voor gemeenten in Noordoost Fryslân
- Pagina 5 Een kijkje in de keuken van de gemeente Littenseradiel
- Pagina 6 Handige links voor nadere informatie
- Pagina 6 De Werkgroep van A(rbeid) tot Z(org) presenteert zich
- Pagina 8 Bijlage 1, 'Doen, gewoon allemaal doen!'

Wat is de brede (ook wel: venster-) school?

Dé brede school bestaat niet. Hoe een brede school eruit ziet, is afhankelijk van lokale behoeften, mogelijkheden en omstandigheden. Een brede school is een samenhangend netwerk van toegankelijke en goede voorzieningen voor kinderen, jongeren en volwassenen in de buurt, met de school als middelpunt. Een brede school werkt hiervoor samen met andere instellingen zoals organisaties voor kinderopvang en welzijnsinstellingen.

Mogelijke invullingen van een brede school kan zijn:

Een basisschool met verregaande samenwerking met

- voorschoolse opvang (tot 4 jaar)
- schoolmaatschappelijk werk
- buitenschoolse opvang (4-12 jaar)
- sportverenigingen
- buurthuis
- bibliotheek
- muziekschool

Daarnaast kan het aanbod van een brede school zich ook richten op activiteiten voor volwassenen zoals opvoedingsondersteuning, cursussen of seniorenactiviteiten.

Doel

Het primaire doel is het vergroten van de ontwikkelingskansen van kinderen tot twaalf jaar. Daarnaast speelt de school vaak in op ontwikkelingen in de lokale samenleving. Zo kan je in stedelijke gebieden bijvoorbeeld als expliciet doel een streven naar meer veiligheid in de wijk tegenkomen. Op het platteland zou dat een positieve impuls voor de leefbaarheid van kleinere kernen kunnen zijn.

Voorbeelden van brede scholen in de directe omgeving

De uitkomsten van een korte verkenning, gedaan eind 2006

Landelijk zijn er op dit moment zo'n 700 brede scholen. Hoe zit dat in onze omgeving? Uit naam van de werkgroep Arbeid-Zorg NO Friesland is er een bescheiden inventarisatierondje geweest betreffende ontwikkelingen op het gebied van de brede school in Noordoost Fryslân.

De gemeenten die ondervraagd zijn, waren:

Achtkarspelen, Kollumerland, Dantumadeel, Dongeradeel en Ferwerderadiel.

Het beeld dat hieruit naar voren komt is vrij eensduidend, met uitzondering van de ontwikkelingen in de gemeente Dantumadeel.

Generaliserend kunnen we zeggen dat zowel in Achtkarspelen, Kollumerland, Dongeradeel als in Ferwerderadeel de brede school geen 'hot item' is. Niet voor de gemeentelijke overheid en niet voor de politiek. Ook vanuit het onderwijs komen er geen overduidelijke signalen dat men dringend iets in deze richting wil. Gemeentelijke visie over dit onderwerp ontbreekt. Dit wordt soms gemist.

Een brede school wordt vooral gezien als een samenwerking tussen peuterspeelzaal en basisschool, al dan niet als onderdeel van een Multi Functioneel Centrum. Opvallend is het dat zelfs binnen de muren van zo'n MFC samenwerking geen uitgangspunt hoeft te zijn.

Vooroordelen die naar voren komen:

- Een brede school is een basisschool met een peuterspeelzaal
- Een brede school is meer iets voor een stedelijk gebied.
- Een brede school is net Haarlemmerolie; je kunt er alle kanten mee op en er moet veel tijd, geld en moeite in gestoken worden wil het passen.
- Een brede school wordt geassocieerd met nieuwbouw.

Het zal door dit laatste komen dat gemeenten de slechte bouwkundige staat van een basisschool nu soms aangrijpen om incidenteel na te denken over mogelijke vorming van een vorm van brede school. De komende verplichting van basisscholen om voor- en tussenschoolse opvang te moeten gaan bieden is een andere impuls die genoemd wordt.

In Dantumadeel heeft de gemeente een extern adviesbureau in de armen genomen en samen met diverse betrokken partijen overleg gehad. Het resultaat hiervan is een duidelijke gemeentelijke visie op de brede school, die aansluit bij de plattelandsstructuur van de gemeente. Door de wijze waarop de visie tot stand gekomen is, kan er gerekend worden op een breed draagvlak bij concrete invulling. De gemeentelijke overheid neemt hierin initiatieven en stuurt, de gemeentelijke politiek is bereid geld hiervoor te reserveren.

Adviezen voor gemeenten in Noordoost Fryslân

- Juist in de onderhavige gemeenten met een sterk ruraal karakter, waar leefbaarheid hoog in het vaandel staat, is het de moeite waard de lokale mogelijkheden voor brede scholen te onderzoeken.
- Zorg als gemeente voor een samenhangende, gemeentebrede visie. Regeren is vooruitzien. Wacht niet tot bijvoorbeeld een afgekeurd schoolgebouw actie noodzakelijk maakt. Dit heeft het gevaar in zich dat een beperkt gebied veel extra aandacht krijgt, ten koste van andere locaties elders in de gemeente.
- Een brede school kan verder gaan dan de samenwerking tussen school en kinderopvang en/of peuterspeelzaal. Van consultatiebureau tot kapper, van WMO loket tot tafeltennisclub. Bekijk de mogelijkheden uit de omgeving en durf creatief te zijn. Naast een positieve onderwijskundige impuls voor kinderen, is de brede school een

goed voorbeeld om het volwassenen makkelijker te maken hun arbeid met de zorgtaken te combineren. (En dat komt ook de kinderen weer ten goede.)

- Gebruik de mogelijkheden die een brede school biedt als impuls voor de leefbaarheid van dorpen. Betrek vooral ook het plaatselijke verenigingsleven in de samenwerking.
 - Vind als gemeente niet zelf het wiel uit: vanaf 1999 zijn er landelijk honderden experimenten uitgevoerd om het doorlopende aanbod van opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns- en culturele activiteiten te realiseren. Daaruit bleek dat gemeenten het soms lastig vinden samenhang aan te brengen in de aanwezige voorzieningen. Meer informatie hierover staat op de website www.dagarrangementenencombinatiefuncties.nl
- Organisaties als SGBO, Sardes en Oberon kunnen gemeenten professioneel ondersteunen bij de invoering van projecten op dit gebied.
- Voer als gemeente de regie. Draag zorg voor de financiële zaken. Schoolleiders en directies van betrokken instellingen zorgen met hun medewerkers voor de concrete invulling van de brede school en de uitvoering van activiteiten.
 - Het inventariseren van behoeften (bijvoorbeeld bij de ouders van de school) is een prima zaak. Realiseer je echter dan het stellen van goede vragen een professionele zaak is.
 - Een brede school hoeft geen nieuw gebouw te zijn; het kan ook duiden op verregaande afstemming en samenwerking tussen een school met organisaties, verenigingen en instanties die in de omgeving gehuisvest zijn.
 - Een brede school is geen gebouw alleen. Toverwoord is de samenwerking van betrokken partners. Samenwerking moet groeien. Het betekent ook het afstaan van taken aan derden. Dit vraagt om aandacht vanaf het eerste begin.

Een kijkje in de keuken van de gemeente Littenseradiel

Tips en aandachtspunten uit de praktijk

Op 18 april 2007 werd de werkgroep A-Z door wethouder Froukje Hernamdt en 2 ambtenaren ontvangen voor een informatief bezoek.

In Wommels wordt op dit moment namelijk de eerste hand gelegd aan de daadwerkelijke bouw van een gebouw dat midden 2008 een brede school moet herbergen. De voorbereidingen hiervan hebben zo'n 4 jaar in beslag genomen. Totale kosten van dit project zullen zo ongeveer uitkomen op 5 miljoen euro.

Alles begon jaren geleden met de slechte staat van de beide schoolgebouwen in Wommels. Het bleek dat de nieuwbouw van 2 scholen ongeveer net zo duur zou zijn als de bouw van een heel groot multifunctioneel gebouw. Toen bleek dat de beide scholen (met verschillende signatuur!) wel onder één dak verder wilde, zijn andere organisaties gevraagd te participeren. Uiteindelijk werd er overeenstemming bereikt met:

Openbare school en Christelijke school

Bibliotheek

Muziekschool

Peuterspeelzaal

Kinderopvang

Thuiszorg

Omdat de aanleiding een bouwkundig verhaal was, heeft het lang geduurd voordat er daadwerkelijk sprake was van samenwerking tussen de diverse organisaties. De gemeente constateerde dit op tijd en heeft om de samenwerking te stimuleren daar op een bepaald moment een stimulerende rol in gespeeld. Cruciaal in dit proces was een gezamenlijke opvoering nu ongeveer een jaar geleden. Iedereen heeft toen ervaren dat de samenwerking het uiteindelijke resultaat van de opvoering zeer ten goede kwam en was enthousiast over de mogelijkheden die men zich opeens bewust werd. Daadwerkelijke samenwerking komt nu gestaag op gang. Tijdschriftabonnementen van

de scholen worden opgezegd, de schoolbibliotheken afgeschaft, de peuterspeelzaal bedenkt wat ze allemaal met een speellokaal zouden kunnen..

Apart punt van aandacht is het beheer van het gebouw:

-Dankzij leedergeld is het mogelijk om voor enige tijd een soort algemene gebouwbeheerder aan te stellen. De gemeente hoopt dat dit zo bevalt dat de organisaties de kosten voor deze functie gezamenlijk willen overnemen, wanneer er geen leedergeld meer beschikbaar is.

-Wat doen we met de energiemeters? Ieder z'n eigen? Uiteindelijk is gekozen voor gemeenschappelijke meters. De energiekosten zullen per m2 worden doorberekend.

-De gymnastiekzaal heeft een eigen in/uitgang aan de buitenkant, zodat het gebouw ook gebruikt kan worden wanneer de rest van het gebouw niet in bedrijf is.

-Om een signaal aan de vele gebruikers van het gebouw af te geven, zijn er milieuvriendelijke zaken aangebracht, b.v. de verwarming.

Ook andere organisaties kunnen samenwerken met de organisaties die in de brede school participeren. Te denken valt aan het gebruik van de gymzaal en het computerlokaal, maar ook verrassende zaken als de vogelwacht die nestkastjes op de schoolpleinen ophangt en in de gaten houdt.

Handige links voor nadere informatie

www.bredeschool.nl

www.dagarrangementenencombinatiefuncties.nl

De Werkgroep van A(rbeid) tot Z(org) presenteert zich

A) Samenstelling en achtergrond

In Kollumerland probeert men al tijden een brede school van de grond te krijgen. In de gemeente Dongeradeel is een aantal jaren terug het initiatief om een brede school op te richten ogenschijnlijk een stille dood gestorven. Maar in de wandelgangen gaan gesprekken soms door en blijven denkbeelden circuleren. Mensen blijven gelukkig gemotiveerd om ergens energie in te steken; al pratend en zoekend is contact gelegd met Emancipatiebureau EQUA uit Leeuwarden. In het kader van het ESF-4 project 'Dagindeling van Onderop' lukte het EQUA om ondersteuning te bieden. Voorwaarde was wel dat er een werkgroep zou worden samengesteld van betrokken burgers en dat het verschijnsel 'brede school' in een groter thema werd ingepast; namelijk in het algemeen spanningsveld tussen arbeid & (privé) zorgtaken.

Door middel van rechtstreekse contacten met raadsleden lukte het geïnteresseerden bij elkaar te krijgen. En om verbinding te maken met de WMO (burgers mogen zich immers laten horen), is bewust nog iemand van het WMO-platform benaderd. Na een expliciete oproep op de, mede hiervoor georganiseerde, introductiemiddag, kon de werkgroep ook in een later stadium nog worden uitgebreid.

Zo ontstond de werkgroep van A(rbeid) tot Z(org), die in wisselende samenstelling bestond uit 8 personen. Pluimage van diverse komaf, met als grootste gemene deler: persoonlijke betrokkenheid!

1. De tijd dat gemeenten zorgden voor een divers aanbod van wonen, onderwijs, zorg, welzijn etc. zonder de burgers daar erg direct bij te betrekken is met de invoering van de WMO definitief voorbij. Aanbodsturing maakt plaats voor vraagsturing. De mogelijkheid voor burgers om het beleid van overheden te beïnvloeden neemt toe.

2. Vergrijzing, langer blijven werken, een toename van onbetaalde zorgarbeid zoals bijvoorbeeld mantelzorg, leefbaarheid platteland, hangjongeren, achterstanden op scholen...

Verontrusting, Hoop en Actie! werden de invalshoeken van de werkgroep. Ondersteuning kwam van Emancipatiebureau EQUA.

B) Resultaten van acties

Resultaten van acties van de Werkgroep Arbeid-Zorg N.O.-Fryslân tot september 2007

- In Dokkum is in het leven geroepen de zogenaamde 'Werkgroep Arbeid – Zorg'; in de wandelgangen 'de Werkgroep van A tot Z' genoemd. Deze richt zich op vijf gemeenten in Noord Oost Fryslân, te weten de gemeenten Ferwerderadiel, Dongeradeel, Dantumadeel, Kollumerland c.s. en Achtkarspelen. Nadat bleek dat het thema 'Dagindeling' op beleidsniveau hier nog vrij onbekend was, is eerst besloten tot
- het op 16 oktober 2006 organiseren van een algemene introductiemiddag om het thema beter te introduceren. Diverse facetten van de arbeid/zorg spagaat waarin iedereen in meer of mindere mate zit, werden belicht. De conferentie Arbeid & Zorg zou voor de werkgroep tevens duidelijk moeten maken welke deelthema's zij nader gingen uitwerken. Dat werden de Brede School en Groepsgewijs Wonen 50+.

Acties ondernomen op het thema Brede School:

- * Interne verkenning bij de 5 gemeenten. Wat leeft er op brede school gebied?
- * Vervolgens werd gekeken naar de brede school ontwikkelingen in Friesland als geheel.
- * Oriënterende excursie naar een vergelijkbare plattelandsgemeente waar gewerkt wordt aan een brede school in oprichting.
- * De 'adviesnotitie brede school N.O. Fryslân', die de werkgroep A-Z aanbiedt aan de vijf gemeenten waarop men zich gericht heeft.
- * Afgesproken is dat de werkgroep deze gemeenten blijft volgen in hoeverre er daadwerkelijk iets met de adviesnotitie gedaan wordt.

Acties ondernomen op het thema Groepsgewijs Wonen 50+:

- * Er is contact gezocht met de Vereniging Groepsgewijs Wonen Friesland
- * Samen is op 10 mei 2007 een voorlichtingsmiddag voor belangstellende en beleidsmakers georganiseerd.
- * Naar aanleiding van de belangstelling op de voorlichtingsbijeenkomst wordt nu samen met de Vereniging Groepsgewijs Wonen Friesland gezocht naar concrete mogelijkheden om ook in NO Fryslân Groepsgewijs Wonen 50+ als huisvestingskeus voor senioren aan te bieden.

Verdere activiteiten:

- * Leden van de werkgroep A-Z bezochten de studiedag 'de gemeente als spin in het web' op 22 juni 2007 in Utrecht.
- * Over de werkzaamheden van de werkgroep A-Z is op 11 september 2007 een lezing gehouden voor de 3 noordelijke vrouwenbonden van de FNV in Assen.
- * Diverse artikelen verschenen in lokale nieuwsbladen
- * Aankondigingen stonden in de Nieuwsbrief van Emancipatiebureau EQUA
- * 2 artikelen verschenen in het blad van de FNV Vrouwenbond.

Emancipatiebureau EQUA uit Leeuwarden ondersteunt dit initiatief.

De activiteiten werden gefinancierd uit ESF-4 gelden in het kader van dagindelingsproject E04-27 getiteld: Dagindeling van Onderop! van de FNV Vrouwenbond.

Voor meer informatie over (het werk van) de Werkgroep Arbeid & Zorg NO Fryslân:

Bijlage 1

'Doen, gewoon allemaal doen!'

Hij houdt niet van verplichten, maar de brede school beveelt hij toch wel graag dringend aan. “Sterker nog, brede scholen mogen van mij hun taken uitbreiden”, zegt jeugdcommissaris Steven van Eijck. “Met een zorgteam bijvoorbeeld.”

Er ligt een stapel kloeke adviezen, *Koersen op het kind* [deel 1](#) en [2](#), en [deel 2a](#).

Belangrijkste element uit al die honderden pagina's advies: stel het kind centraal. Een waarheid als een koe. Maar Van Eijck werkt hem uit. Oók voor de brede school, die in alle adviezen voorkomt. “Ik ben een zéér groot voorstander van brede scholen”, zegt hij. “Ik zou nooit geld willen weghalen bij de brede scholen of de buurthuizen. Ik zou zelfs nog willen dat de brede scholen er taken bij krijgen. Dat ze uitbreiden met een zorgadviesteam, bijvoorbeeld. Als het misgaat met een kind, hoor je in zo'n team meteen dat er wat aan de hand is, en kun je sneller ingrijpen. Er zit iemand vanuit de medische sector in, iemand vanuit de school, de wijkagent, een schoolmaatschappelijk werker en een pedagoog. Als partijen bij elkaar zitten loopt het gewoon eenvoudiger. Doen, dus, gewoon allemaal doen!” (tekst vraaggesprek afkomstig van www.bredeschool.nl)

Eindrapportage

Dagindeling van Onderop!
Concrete voorstellen voor een betere dagindeling in gemeenten
(ESF-3 project E04-27)

Deelproject
Werkgroep A-Z NO Fryslân

Ank van Alten
Emancipatiebureau EQUA
Postbus 1036
8900 CA LEEUWARDEN
a.vanalten@equa.org

Inhoudsopgave

Resultaten deelproject Werkgroep Arbeid-Zorg N.O.-Fryslân

Uitwerking van en toelichting bij de resultaten

- Samenstelling werkgroep
- Werkwijze werkgroep
- Motivatie aandachtspunt Brede School
- Motivatie aandachtspunt Groepsgewijs Wonen 50+

- Tips/Aanbevelingen om 'dagindeling van onderop' te realiseren

Bijlage 1

Voorbeelden van brede scholen in de directe omgeving?

De uitkomsten van een verkenning

Bijlage 2

Verslag werkbezoek Werkgroep Arbeid-Zorg Noordoost Fryslân aan

De gemeente Littenseradiel/Wommels

Bijlage 3

Programma & deelnemers conferentie Arbeid en Zorg in Dokkum

d.d. 16 oktober 2006

Resultaten deelproject Werkgroep Arbeid-Zorg N.O.-Fryslân

In Dokkum is in het leven geroepen de zogenaamde 'Werkgroep Arbeid – Zorg'; in de wandelgangen 'de Werkgroep van A tot Z' genoemd. Deze richt zich op vijf gemeenten in Noord Oost Fryslân, te weten de gemeenten Ferwerderadeel, Dongeradeel, Dantumadeel, Kollumerland c.s. en Achtkarspelen. Nadat bleek dat het thema 'Dagindeling' op beleidsniveau hier nog vrij onbekend was, is eerst een soort introductiemiddag georganiseerd om het thema beter te introduceren. Deze middag zou voor de werkgroep tevens duidelijk moeten maken welke deelthema's zij nader gingen uitwerken. Dat werden de Brede School en Groepsgewijs Wonen 50+.

Acties ondernomen op het thema Brede School:

- Interne verkenning bij de 5 gemeenten. Wat leeft er op brede school gebied?
- Vervolgens werd gekeken naar de brede school ontwikkelingen in Friesland als geheel.
- Oriënterende excursie naar een vergelijkbare plattelandsgemeente waar gewerkt wordt aan een brede school in oprichting.
- Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de 'adviesnotitie brede school N.O. Fryslân', die de werkgroep A-Z aanbiedt aan de vijf gemeenten waarop men zich gericht heeft.
- Afgesproken is dat de werkgroep deze gemeenten blijft volgen in hoeverre er daadwerkelijk iets met de adviesnotitie gedaan wordt.

Acties ondernomen op het thema Groepsgewijs Wonen 50+:

- Er is contact gezocht met de Vereniging Groepsgewijs Wonen Friesland
- Samen is een voorlichtingsmiddag voor belangstellende en beleidmakers georganiseerd.
- Naar aanleiding van de belangstelling op de voorlichtingsbijeenkomst wordt nu samen met de Vereniging Groepsgewijs Wonen Friesland gezocht naar concrete

mogelijkheden om ook in NO Fryslân Groepsgewijs Wonen 50+ als huisvestingskeus voor senioren aan te bieden.

Verdere activiteiten:

- Leden van de werkgroep A-Z bezochten de studiedag 'de gemeente als spin in het web' op 22 juni 2007 in Utrecht.
- Over dit project is op 11 september 2007 een lezing gehouden voor de 3 noordelijke vrouwenbonden van de FNV in Assen.
- Diverse artikelen verschenen in lokale nieuwsbladen
- Aankondigingen stonden in de Nieuwsbrief van Emancipatiebureau EQUA
- 2 artikelen verschenen in het blad van de FNV Vrouwenbond.

Diversen:

- 8 tips om 'dagindeling van onderop' te bevorderen (zie dit verslag).

resultaten

Uitwerking van en toelichting bij de

Samenstelling werkgroep

In de gemeente Dongeradeel is een aantal jaren terug het initiatief om een brede school op te richten een stille dood gestorven. Om voor dit project een 'werkgroep van onderop' te kunnen samenstellen, zocht Emancipatiebureau EQUA contact met mensen die destijds bij dat initiatief betrokken waren. Een ervan was bereid hier weer energie in te steken. Met hem is het ESF-3 project van de FNV Vrouwenbond besproken. Nieuw voor hem was dat het verschijnsel 'brede school' ook in een groter thema past; namelijk in het algemeen spanningsveld tussen arbeid & (privé) zorgtaken.

Maar hoe bereik je meer mensen om een werkgroep rond dit thema te vormen?

Door middel van rechtstreeks contact zoeken met raadsleden lukte dit. Eén bij de PvdA en één bij het CDA. Om verbinding te leggen met de WMO (burgers mogen zich laten horen), is nog iemand van het WMO-platform benaderd en aangehaakt. Ook schoof een actief lid van de PvdA aan. Uiteindelijk bestond de werkgroep uit vijf personen. Na een expliciete oproep op de, mede hiervoor georganiseerde, introductiemiddag, kon de werkgroep in een later stadium worden uitgebreid met nog twee geïnteresseerden.

Zo ontstond de werkgroep bestaande uit:

- 1 CDA raadslid
- 2 PvdA raadsleden
- 1 FNP raadslid
- 2 actieve leden van de PvdA
- 1 vertegenwoordiger WMO-platform
- 1 directeur kinderopvang

De ondersteuning kwam van Emancipatiebureau EQUA.

Werkwijze werkgroep

Voor de zeven geïnteresseerde werkgroepleden ging er een grotendeels onbekende wereld open: dat de samenleving veranderd is, maar de maatschappij er nog niet op toegerust blijkt, dat de combinatie van arbeid en (privé) zorgtaken vaak voor veel hectiek zorgt en -vooral- dat daar steeds meer handige en toepasbare 'oplossingen' voor zijn. Emancipatiebureau EQUA heeft veel uitgelegd. Met name de samenhang der dingen en vernieuwende combinatiemogelijkheden waren eyeopeners.

Toen ook bleek dat ambtenaren hier weinig van wisten, is besloten:

- 1 Dat de werkgroep op de een of andere manier ging bijdragen aan het in algemene zin informeren over de spagaat waarin mensen die arbeid met zorgtaken combineren in toenemende mate terecht komen. Dat een en ander niet uitzichtloos problematisch van toon moet zijn, maar oplossings- en actie gericht.
Doelgroep: beleidsmakers en belangstellenden in de vijf gemeenten van Noordoost Friesland.
- 2 Van alle 'oplossingen' er als werkgroep uiteindelijk 1 of 2 uit te zoeken om daar verder mee aan de slag te gaan.
- 3 Dat iedereen in de werkgroep zitting had vanuit de eigen betrokkenheid en/of belangstelling. Uitspraken en eventuele adviezen zouden dan ook niet vanuit politiek standpunt, maar op persoonlijke titel gedaan worden.

Ad 1 Ter uitwerking van dit punt is op 16 oktober 2006 in Dokkum de conferentie Arbeid & Zorg georganiseerd. Naast een algemene inleiding zijn enkele knelpunten aan de orde gekomen van een mantelzorger, een huisman, de kinderopvang en seniorenhuisvesting.

Op deze terreinen zijn tevens voorbeelden gegeven van mogelijke

oplossing(mantelzorgbewust personeelsbeleid, het thuishuis, de brede school, groepsgewijs wonen 50+

Ad 2 Gemotiveerd door de discussie op de conferentie in Dokkum en passend bij persoonlijke belangstelling c.q. motivatie is ervoor gekozen om door te gaan op de onderwerpen Brede School en Groepsgewijs Wonen voor senioren.

Motivatie aandachtspunt Brede School

- Dit onderwerp sloot aan bij eerdere ontwikkelingen in een aantal van de vijf gemeenten
- Dit onderwerp sloot mooi aan bij de aandachtspunten die net door de gemeenteraad in één van de gemeenten opgesteld was. Hierin werd de brede school namelijk genoemd.
- Uitdaging: hoewel apart en ruim uitgenodigd, waren er op de conferentie totaal geen vertegenwoordigers van het onderwijs aanwezig. Klaarblijkelijk is hier nog veel te (over-) winnen.
- Hier lag persoonlijke affiniteit.

Motivatie aandachtspunt Groepsgewijs Wonen 50+

- Dit onderwerp werd gezien als een opvallende extra impuls de leefbaarheid op het platteland te stimuleren.
- Door dit onderwerp kreeg de werkgroep de gelegenheid zich te focussen op iedereen; jong en oud.
- Peiling op de conferentie
- Goede uitstraling en open opstelling van de Vereniging Groepsgewijs Wonen Friesland tijdens de conferentie.

Tips/Aanbevelingen om 'dagindeling van onderop' te realiseren

1 Er is na al die jaren toch nog veel onbekendheid met het thema. Niet alleen bij de mensen 'van onderop', maar ook bij lokale politici en ambtenaren. Dit vraagt helaas nog veel noodzakelijke uitleg. Realiseer je dat en calculeer het in.

2 Vermijd de term 'Dagindeling'. Dit is een te abstracte term die eerder vragen oproept dan ze beantwoordt.

3 Het is lastig om de 'gewone burger' voor dit thema te mobiliseren. Haak ergens bij aan (een eerder mislukt project, een thema van een vereniging, belangstelling van een organisatie).

4 Valkuil: door de onbekendheid van het thema wordt je als ondersteuner makkelijk tot motor.

5 In z'n algemeenheid is opgevallen dat raadsleden meer open staan voor dit thema dan ambtenaren. Zoek daarom eerder ingangen in de politiek dan bij de overheid.

6 Welke burger zoek je wanneer je 'van onderop' wil werken? Aansluiting zoeken bij mensen die al op enig front echt actief zijn geeft eerder resultaat dan werken met mensen die minder actief zijn.

7 Probeer te vergaderen in een gemeentehuis. Dit heeft een positieve uitstraling.
8 'Dagindeling van onderop' heeft het meeste kans van slagen wanneer men met concrete zaken aan de slag kan.

Bijlage 1

Voorbeelden van brede scholen in de directe omgeving?

De uitkomsten van een verkenning

Uit naam van de werkgroep Arbeid-Zorg NO Friesland is er een bescheiden inventarisatierondje geweest betreffende ontwikkelingen op het gebied van de brede school.

De gemeenten die ondervraagd zijn, waren:

Achtkarspelen, Kollumerland, Dantumadeel, Dongeradeel en Ferwerderadeel.

Het beeld dat hieruit naar voren komt is vrij eensduidend, met uitzondering van de ontwikkelingen in de gemeente Dantumadeel.

Generaliserend kunnen we zeggen dat zowel in Achtkarspelen, Kollumerland, Dongeradeel als in Ferwerderadeel de brede school geen 'hot item' is. Niet voor de gemeentelijke overheid en niet voor de politiek. Ook vanuit het onderwijs komen er geen overduidelijke signalen dat men dringend iets in deze richting wil. Gemeentelijke visie over dit onderwerp ontbreekt. Dit wordt soms gemist.

Een brede school wordt vooral gezien als een samenwerking tussen peuterspeelzaal en basisschool, al dan niet als onderdeel van een Multi Functioneel Centrum. Opvallend is het dat zelfs binnen de muren van zo'n MFC samenwerking geen uitgangspunt hoeft te zijn.

Vooroordelen die naar voren komen:

-Een brede school is een basisschool met een peuterspeelzaal

-Een brede school is meer iets voor een stedelijk gebied.

-Een brede school is net Haarlemmerolie; je kunt er alle kanten mee op en er moet veel tijd, geld en moeite in gestoken worden wil het passen.

-Een brede school wordt geassocieerd met nieuwbouw.

Het zal door dit laatste komen dat gemeenten de slechte bouwkundige staat van een basisschool nu soms aangrijpen om incidenteel na te denken over mogelijke vorming van een vorm van brede school. De komende verplichting van basisscholen om voor- en tussenschoolse opvang te moeten gaan bieden is een andere impuls die genoemd wordt.

In Dantumadeel heeft de gemeente een extern adviesbureau in de armen genomen en samen met diverse betrokken partijen overleg gehad. Het resultaat hiervan is een duidelijke visie op de brede school, die aansluit bij de plattelandsstructuur van de gemeente. Door de wijze waarop de visie tot stand gekomen is, kan er gerekend worden op een breed draagvlak bij concrete invulling. De gemeentelijke overheid neemt hierin initiatieven en stuurt, de gemeentelijke politiek is bereid geld hiervoor te reserveren.

Ank van Alten
9 jan. 2007

Bijlage 2

Verslag werkbezoek werkgroep Arbeid-Zorg Noordoost Fryslân aan De gemeente Littenseradiel/Wommels

d.d.: woensdag 18 april 2007

Aanwezig: wethouder Froukje Hernamdt, 2 ambtenaren, Minke de Groot, Pytsje de Graaf, Henk Aartsma, Kootje Klinkenberg en Ank van Alten (verslag)

Het was een informatief bezoek, waarbij de gemeente Littenseradiel op een open en eerlijke manier onze nieuwsgierige vragen beantwoordde.

Op dit moment wordt de eerste hand gelegd aan de daadwerkelijke bouw van een gebouw dat midden 2008 een brede school moet herbergen. De voorbereidingen hiervan hebben zo'n 4 jaar in beslag genomen. Totale kosten van dit project zullen zo ongeveer uitkomen op 5 miljoen euro.

Alles begon jaren geleden met de slechte staat van de beide schoolgebouwen in Wommels. Het bleek dat de nieuwbouw van 2 scholen ongeveer net zo duur zou zijn als de bouw van een heel groot multifunctioneel gebouw. Toen bleek dat de beide scholen (met verschillende signatuur!) wel onder één dak verder wilde, zijn andere organisaties gevraagd te participeren. Uiteindelijk werd er overeenstemming bereikt met:

Openbare school en Christelijke school

Bibliotheek

Muziekschool

Peuterspeelzaal

Kinderopvang

Thuiszorg

Omdat de aanleiding een bouwkundig verhaal was, heeft het lang geduurd voordat er daadwerkelijk sprake was van samenwerking tussen de diverse organisaties. De gemeente heeft dit ingezien en daar op een bepaald moment een stimulerende rol in gespeeld. Cruciaal was een gezamenlijke opvoering nu ongeveer een jaar geleden. Iedereen heeft toen ervaren dat de samenwerking het uiteindelijke resultaat van de opvoering zeer ten goede kwam en was enthousiast over de mogelijkheden die men zich opeens bewust werd. De samenwerking komt nu gestaag op gang.

Tijdschriftabonnementen van de scholen worden opgezegd, de schoolbibliotheken afgeschaft, de peuterspeelzaal bedenkt wat ze allemaal met een speellokaal zouden kunnen..

Apart punt van aandacht is het beheer van het gebouw:

-Dankzij leadergeld is het mogelijk om voor enige tijd een soort algemene gebouwbeheerder aan te stellen. De gemeente hoopt dat dit zo bevalt dat de organisaties de kosten voor deze functie gezamenlijk willen overnemen, wanneer er geen leadergeld meer beschikbaar is.

-Wat doen we met de energiemeters? Ieder z'n eigen? Uiteindelijk is gekozen voor gemeenschappelijke meters. De energiekosten zullen per m² worden doorberekend.

-De gymnastiekzaal heeft een eigen in/uitgang aan de buitenkant, zodat het gebouw ook gebruikt kan worden wanneer de rest van het gebouw niet in bedrijf is.

-Om een signaal aan de vele gebruikers van het gebouw af te geven, zijn er milieuvriendelijke zaken aangebracht, b.v. de verwarming.

Ook andere organisaties kunnen samenwerken met de organisaties die in de brede school participeren. Te denken valt aan het gebruik van de gymzaal en het computerlokaal, maar ook verrassende zaken als de vogelwacht die nestkastjes op de schoolpleinen ophangt en in de gaten houdt.

Tenslotte kregen we de bouwtekeningen te zien.

Bijlage 3

Programma & deelnemers conferentie Arbeid en Zorg in Dokkum
d.d. 16 oktober 2006

programma-overzicht conferentie Arbeid en Zorg in Dokkum

maandag 16 oktober 2006

Vanaf 10.30 uur	Inloop met koffie/thee
11.00 uur	Welkom en huishoudelijke mededelingen door Henni van Asten
11.05 uur	Linde Gonggrijp FNV Vrouwenbond Het combineren van arbeid- en zorgtaken; een (on)mogelijkheid?
11.25 uur	Ellen Tabak Ervaringsdeskundige De combinatie arbeid en mantelzorg
11.40 uur	Pouwla Hellinga Stichting Thuishuis Groningen Professionele kinderopvang tot in het kleinste dorp
11.55 uur	Frans Haven Ervaren huisman uit Gytsjerk Het combineren van zorg voor kinderen met arbeid buitenshuis
12.10 uur	Janet Meijer Lokatiemanager Vensterwijk Lewenborg, Groningen Kennismaking met de brede, of vensterschool
12.30 uur	Wytske Kuipers Vereniging Groepswonen Ouderen Woonvorm met toekomst
13.00 uur	Lopend lunchbuffet
13.45 uur	Discussie met zaal en inleiders o.l.v. Henni van Asten
14.45 uur	Afsluiting met Koffie/Thee

Deelnemers conferentie Arbeid en Zorg in Dokkum

	Naam	Functie
1	Mw. L. Helmig	Secretaris BvPF, Dongeradeel
	Mw. A. Jensma	Voorzitter BvPF, Dongeradeel
	Mw. A. Meijerink	Lid, BvpF, Dongeradeel
	G. Euwema	Platform WMO, OuderenbeleidAchtkarspelen
5	H. Talma	Damwoude
	Dhr. W. Oosterhuis	Gemeente Dantumadeel, Projectleider WMO
	Mw. S. Hylkema	Wethouder Dantumadeel
	Mw. C. Klinkenberg-Franken	Fractie PvdA, Dongeradeel
	Mw. M. Janssens	Projectleider, Enova, Drenthe
10	Mw. A. Struikisma	Stichting Maatschappelijk werk, Fryslân
	P. Vlasma	Voorzitter PCOB
	Dhr. W van Stijn	Lid Platform Dandon
	Mw. D. Bakker	Secretaris Platform Gehandicaptenbeleid Dongeradeel
	Mw. F. Feddema-Meindertsma	Voorzitter CDA Dongeradeel
15	Dhr. R. Visser	Lid WMO Platform, Lid SP
	Mw. F. Bekius	Steunpunt Mantelzorg
	Mw. B. Wijbenga	Raadslid, Ferwerderadiel
	Mw. J.H. Dreves-Veer	Raadslid CDA, Dongeradeel
	Mw. Y. Goris	Adviseur Friese Poort
20	Mw. I. de Boer	Fysiotherapeut, Fysioplus
	Fr. P. De Graaf	Fraksjefoarsitter FNP, Dongeradiel
	Mw. F. de Vries	Secretaresse dorpsbelang Rinsumageest/Sybrandahuis
	Mw. K. Bartlett	bestuurslid dorpsbelang Rinsumageest/Sybrandahuis
	Dhr. J. Stellinga	Wethouder Achtkarspelen
25	Mw. N. De Jong	Trainer/coach Confront
	Dhr. F. Breeuwsmā	Riedslid FNP, Dongeradiel
	Mw. C. Gielliet	Aardema Thuiszorg
	Mw. K. Vasbinder	Fractiesecretaris VVD, Leeuwarden
	Dhr. A. van der Weide	Cliëntenraad Dongeradeel
30	Mw. A. Postma	Cliëntenraad Dongeradeel
	Mw. W. Houweling	Cliëntenraad Dongeradeel
	Mw. A. Plangtinga-Aartsma	Zorgcentrum De Skûle
	Mw. T. Adema	Voorzitter seniorenraad Kollumerland
	Mw. H. van Asten	Statenlid PvdA
35	Mw. W. Kuipers	Inleider Groepswonen Ouderen
	Mw L. Gonggrijp	FNV Vrouwenbond
	Mw. E. Tabak	Inleider Mantelzorg
	Mw. P. Hellinga	Inleider Thuishuis
	Dhr. F. Haven	Inleider Zorgtaken Thuis
40	Mw. J. Meijer	Inleider Vensterschool/ Bredeschool
	Mw. T. Stiemsma	Werkgroep Arbeid-Zorg NO Friesland
	Mw. W. Jilderda	Werkgroep Arbeid-Zorg NO Friesland
	Mw. A. van Alten	Emancipatiebureau EQUA, Leeuwarden
	Dhr. Fr. Abma	Werkgroep Arbeid-Zorg NO Friesland
45	Dhr. H. Aartsma	Werkgroep Arbeid-Zorg NO Friesland
	Dhr. G. Geertsma	Werkgroep Arbeid-Zorg NO Friesland

